

Handläggare
Pernilla Johnni
08-508 27 650

Till
Trafiknämnden
2020-03-26

Tillgänglighetsåtgärder 2019. Slutredovisning

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner slutredovisning av projekt Tillgänglighetsåtgärder 2019

Gunilla Glantz
Förvaltningschef

Anne Kemmler
Avdelningschef

Liselotte Johansson
Enhetschef

Sammanfattning

Den 10 december 2018 fattade trafiknämnden genomförandebeslut om investeringsåtgärder för 10 mnkr under 2019 för att öka tillgängligheten för personer med nedsatt funktionsförmåga.

Utgiften för projektet slutade på 11,3 mnkr fördelade på åtgärder i innerstaden 7,4 mnkr respektive ytterstaden 3,9 mnkr. Orsaken till att beslutad utgift har överskridits med ca 1,3 mnkr beror på en kombination av att kontoret valde att genomföra kvarstående arbeten från 2018 tillsammans med 2019 års arbeten samt en gynnsam väderlek som tillät arbeten långt fram på hösten. Några åtgärder tillkom relativt sent under året men ansågs vara prioriterade och viktiga att utföra.

Åtgärderna och ombyggnaderna i utemiljön har omfattat övergångsställen, gångpassager, busshållplatser, byte av

markbeläggning, bygga bort nivåskillnader, planering och anläggande av ledstråk, komplettering av taktila beläggningar, samt sänkningar vid handikapplats.

Kontoret har även fortsatt sitt arbete med att sprida kunskap genom insiktsutbildningar, föredrag och samarbete samt bedrivit utvecklings- och påverkansarbete kring tillgänglighetsfrågan. Rådet för funktionshinderfrågor har getts möjlighet att ge synpunkter på redovisningen.

Bakgrund

I stadens budget för 2019 framgick att tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning ständigt ska förbättras genom ett systematiskt och målinriktat arbete och att målet är att skapa offentliga platser som är tillgängliga för alla.

För att Stockholm ska bli en tillgänglig stad för alla dess invånare krävs att stadens alla nämnder och bolag, men även det privata näringslivet, arbetar för att nya områden blir tillgängliga samt för att åtgärda befintliga enkelt avhjälpna hinder inom sitt ansvarsområde.

Ombyggnationer, utvecklingsprojekt och andra förbättringar för att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning har utförts under många år. Tillgängligheten har ökat, men mycket arbete återstår fortfarande.

I plan- och bygglagen (2010:900), PBL, finns bestämmelser om att enkelt avhjälpna hinder i lokaler som allmänheten har tillträde till samt på allmänna platser ska undanröjas. Av 8 kap 12 § PBL följer att:

Ett hinder mot tillgänglighet eller användbarhet på en allmän plats ska alltid avhjälpas, om hindret med hänsyn till de praktiska och ekonomiska förutsättningarna är enkelt att avhjälpa.

I Boverkets föreskrifter finns vidare regler om hur plan- och bygglagen ska tillämpas. Exempel på åtgärder som omfattas av dessa föreskrifter är sänkning av kantstenar vid övergångsställen och andra passager, utbyte av rännalor, kontrastmarkering av busshållplatser, komplettering av handledare i trappor, infällning av släta ytor i ojämn beläggning och kantstenssänkningar vid parkeringsplatser för rörelsehindrade.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom trafikkontoret. Trafiknämndens råd för funktionshinderfrågor har tagit del av tjänsteutlåtandet som redovisats på ett möte den 10 februari 2020.

Resultat

Åtgärderna och ombyggnaderna i utemiljön har omfattat övergångsställen, gångpassager, busshållplatser, planering och anläggande av ledstråk, byte/komplettering av markbeläggning, komplettering av taktila beläggningar, nivåskillnader samt nedsänkningar vid handikapplats. Alla åtgärder har utformats i enlighet med stadens handbok ”Stockholm - en stad för alla. Handbok för utformning av en tillgänglig och användbar miljö”. Åtgärder och ombyggnader har utförts såväl i inner- som ytterstaden.

Genomförda tillgänglighetsåtgärder

Under året har åtgärder enligt nedanstående lista utförts. För bilder på utförda åtgärder, se bilaga 1.

Innerstaden:

Korsningar (övergångsställen/passager) har byggts om på följande platser:

- Artemisgatan/Hubertusgatan
- Artemisgatan/Dianavägen, 2 st
- Artemisgatan/Skogvaktargatan, 4 st
- Artemisgatan/Nimrodsgatan, ½
- Artemisgatan/Kolargatan
- Dianavägen/Nimrodsgatan, 2 st
- Dianavägen/Skogvaktargatan, 2 st
- Hälsingegatan/Hälsingehöjden
- Observatoriegatan/Västmannagatan, del av korsningen
- Bergiusvägen/Ekhagsmotet, 4 st
- Väpnargatan/Artillerigatan
- Tegeluddsvägen, signalreglerat ög
- Riddargatan/Grev Magnigatan, 4 st utfört 2018/2019
- Riddargatan/Grevgatan, 1 st
- Askrikegatan 5

Busshållplatser har byggts om på följande platser

- Dalagatan, endast plattbyte
- Upplandsgatan 32, 2 st varav endast plattbyte på den ena

Kantstensnedsänkningar vid RH-platser i anslutning till parklekar har utförts på följande platser:

- Eastmanvägen 21
- Gyllenstiernsgatan 10/Taptogatan
- Högalidsgatan 46
- Lignagatan 9
- Möregatan 5
- Saltmätargatan 24
- Siargatan
- Tjustgatan 2
- Tullgårdsgatan 33
- Zinkens väg 18

Ledstråk/taktila plattor har lagts på följande platser:

- Fleminggatan 48
- Fältöversten

Ytterstaden

Busshållplatser har byggts om på följande platser:

- Ripsavägen 22, 2 st. (enbart plattbyte)
- Ripsavägen/Högdalens äldreboende, 2 st.
- Örnbergsvägen 2 (enbart plattbyte)
- Åmänningevägen 1
- Åmänningevägen 2
- Tensta busshållplats 2 st.

Korsningar (övergångsställen/passager) har byggts om på följande platser:

- Lilla Aspudsvägen 10
- Schlytersvägen 63
- Schlytersvägen 59
- Harpsundsvägen 76, 2 st.
- Harpsundsvägen 48, 2 st.
- Ripsavägen/Skebokvarnsvägen, 4 st. (plattbyte)
- Ripsavägen/Bälingevägen
- Sjösavägen/Rangstaplan, 2 st.
- Sjösavägen/Sjösabrinken
- Sjösavägen 57

- Instrumentvägen 45
- Instrumentvägen 37
- Jakobsdalsvägen/Margaretha Krooks gata, 2 st.
- Jakobsdalsvägen/Jarl Kuller gata
- Jakobsdalsvägen/Allan Edwalls gata
- Instrumentvägen 2
- Junkersgatan 10
- Örnbergsvägen 6

Övrigt tillgänglighetsarbete på kontoret

Insikt:

Kunskap och förståelse är viktigt för att skapa en god tillgänglighet och användbarhet. Under 2019 har kontoret arrangerat ett insiktsutbildningstillfälle för kontorets tjänstemän/nyanställda (våren) samt ett för kontorets entreprenörer (hösten). Vid detta tillfälle fick deltagarna bland annat pröva på att ta sig fram i rullstol samt gå med synnedläggning i utemiljön samt få information om olika funktionshindergruppers behov.

Information & erfarenhetsutbyte

Under hösten 2019 har kontoret tillsammans med exploateringskontoret genomfört ett utbildningspaket riktat till såväl medarbetare på respektive kontor som kontorens ramavtalskonsulter inom trafik och landskap. Paketet innefattade en insiktsdel på 2 timmar samt en heldag med fördjupning av kunskaperna inom funktionshinderfrågor, vilka krav som ställs på allmän plats, hur staden bygger och hur tillgänglighetsfrågorna hänger ihop med trygghet och säkerhet. Totalt deltog ca 135 personer på insiktsdelen och 150 personer på teoridelen.

Trafikkontoret och exploateringskontoret har också haft en gemensam diskussion kring beläggningar som avslutades med en presentation för ca 80 personer från de båda förvaltningarna. Även i detta fall var tillgänglighet en av utgångspunkterna men också drift och underhåll samt trafiksäkerhet.

Aktiviteter i verksamhetsplanen

I verksamhetsplanen för 2019 finns aktiviteten ”*Utveckla de interna rutinerna för att tydligare kunna visa vilka tillgänglighetsåtgärder som genomförs utöver de i kontorets årliga program*”. För att genomföra aktiviteten har kontoret formulerat följande åtgärder.

- a) att i den årliga slutredovisningen av tillgänglighetsåtgärderna också redovisa ca 2 andra projekt samt vilka tillgänglighetsåtgärder som utförts inom dessa.

- b) i den årliga slutredovisningen av tillgänglighetsåtgärderna också redovisa något relevant driftprojekt.

Kontoret har valt att redovisa investeringsprojekten ”Gångåtgärder Norra Hammarbyhamnen”, ”Cykel Flatenvägen” samt ”Åtgärder för nya hastigheter i Hässelby-Vällingby”.

I projekt Gångåtgärder Norra Hammarbyhamnen ersattes smågatstensytan på ca 2 meters bredd längs sträckan från Östgötagatan till Alsnögatan, ca 1,5 km, med vanliga betongplattor. Genom detta underlättades tillgängligheten för samtliga gående med/utan hjul genom att beläggningen blev fast, jämn och halkfri. Säkerheten har också ökat då gående och cyklister har varsina ytor att ta sig fram på.

I projekt Cykel Flatenvägen anlades en genomgående gångbana vid korsningen Flatenvägen/Orhemsvägen. Denna åtgärd underlättar passagen över Orhemsvägen då inga kantstenar behöver passeras.

I projekt Åtgärder för nya hastigheter i Hässelby-Vällingby byggs befintliga övergångsställen och intilliggande busshållplatser om och tillkommande nya övergångsställen byggs enligt typritning. På så sätt ökas tillgängligheten i området.

Som relevant driftprojekt har kontoret valt att redovisa parkprojektet Apelsinens lekplats i Solberga där flera tillgänglighetshöjande åtgärder har utförts. Underlaget under gungorna och klätterleken har delvis ersatts med gummi och tillgängliga bänkar och bord har placerats ut i parken. Belysningen i parken har förbättrats vilket leder till ökad trygghet och underlättar lek under den mörka årstiden.

Måluppfyllelse

Målet har varit (och är) att Stockholm är en stad som är tillgänglig för alla och där alla har full möjlighet till delaktighet. Genom att utföra de tillgänglighetsåtgärder kontoret har planerat har tillgängligheten och användbarheten på de platser åtgärderna utförts ökat. Genom att använda stadens typritningar säkerställs att utemiljön fungerar för alla; både med och utan funktionsvariation. Kontorets arbete ligger både i linje med de lagkrav som finns gällande enkelt avhjälpna hinder och målsättningar om en tillgänglig kollektivtrafik.

Projektets genomförande och tidsplan

Det stora flertalet av arbetena planerades under 2018, påbörjades under 2019 och slutfördes samma år. Åtgärderna på Östermalm

påbörjades under 2018 och slutfördes 2019. I stort sett alla planerade projekt utfördes under året.

Intressenthantering och kommunikation

Arbetena har kommunicerats med hjälp av byggskyltar och med anslag i portar. Detta har gjort att såväl närboende som förbipasserande får vetskap om vad som är på gång samt en möjlighet att kommunicera om något fungerar mindre bra eller om det finns funderingar.

Vissa av 2019 års åtgärder har kommit in som medborgarärenden som har kunnat inkluderas i årets åtgärdsprogram.

Ekonomi

Genomförandebeslut på 10 mnkr för tillgänglighetsåtgärder under 2019 godkändes av trafiknämnden 2018-12-10.

Utgiften för projektet slutade på 11,3 mnkr fördelade på 7,1 mnkr för åtgärder i innerstaden och 3,6 mnkr för åtgärder i ytterstaden samt 0,6 mnkr för byggherrekostnader. I budgeten var fördelningen 5 mnkr för innerstaden och 5 mnkr för ytterstaden.

Typ av åtgärd	Innerstad	Ytterstad	Totalt
Övergångsställe/ hpl	6,8	3,6	10,4
Övrigt (soffor, ledstråk, räcke)	0,3	0,0	0,3
Byggherrekostnader	0,3	0,3	0,6
Summa	7,4	3,9	11,3
Summa i genom- förandebeslutet	5	5	10

Att åtgärderna i innerstaden tog större andel av den totala budgeten beror på att några större projekt som inte hanns med under 2018 har utförts förutom 2019 års inplanerade åtgärder. Dessutom tillkom några projekt sent under 2019 som på grund av det milda vädret kunde inrymmas i årets åtgärder. De åtgärder som planerades i ytterstaden har utförts. Vissa objekt blev dock billigare än beräknat.

Risk/Osäkerhet

Då åtgärdernas antal och omfattningen bedömdes vara kända ansåg kontoret att risken för budgetöverskridande var liten. Dock kunde såväl 2018 som 2019 års åtgärder utföras och budgeten

överskreds. De tillkommande åtgärderna bedömdes som angelägna så de utfördes eftersom möjligheten fanns.

Slut

Bilagor

1. Tillgänglighetsåtgärder 2019. Bilder på åtgärder före/efter